

23.1.12; 15b → 16b (אין דנין) (לדון את שבטו)

1. וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדָּבָר הַגָּדוֹל יִבְיָאוּ אֵלָיו וְכָל הַדָּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהָקָל מֵעֲלָיו וְנִשְׂאוּ אֹתוֹ: שְׁמוֹת יח, כב
2. והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את הדבר הרע הזה אל שעריה את האשה וסקלתם באבנים ומתו: דברים יז, ה
3. וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת אֶת הַדָּבָר הַקָּטָן יִבְיָאוּ אֶל מֹשֶׁה וְכָל הַדָּבָר הַקָּטָן יִשְׁפְּטוּ הֵם: שְׁמוֹת יח, כז
4. ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים לפני ה' על פיו יצאו ועל פיו יבאו הוא וכל בני ישראל אתו וכל העדה: במדבר כז, כא
5. ואחרי אחיתפל יהוידע בן בניהו ואביתר ושר צבא למלך יואב: דברי הימים א פ"ק כז פסוק לד
6. וצצת אחיתפל אשר יעץ בימים ההם פאשר ישאל איש בדבר האלהים פן כל צצת אחיתפל גם לדוד גם לאבשלם: ש"ב טז:כג
7. ויואב אל כל הצבא ישראל ובניהו בן יהוידע על הפרתי ועל הפלתי: שמואל ב פ"ק כז פסוק כג
8. עזרה כבודי עזרה הגבל וכנור אעירה שחר: תהלים נז, ט
9. כל אשר אני מראה אותך את תבנית המשפן ואת תבנית כל כליו וכן תעשו: שמות כה, ט
10. והיה ביום פלות משה להקים את המשפן ומשח אתו ויקדש אתו ואת כל פליו ואת המזבח ואת כל פליו וימשחם ויקדש אתם: במדבר ז, א
11. ולקחו את כל פלי השרת אשר ישרתו גם בקדש ונתנו אל בגד תכלת וכסו אותם במכסה עור תחש ונתנו על המוט: במדבר ד, יב
12. שפטים ושטרם תתן לה בכל שעריה אשר ה' אלהיך נתן לה לשפטיה ושפטו את העם משפט צדק: דברים טז, יח

I Analyzing משנה ה' judging a tribe (requires 71)

a Question: which sin is being judged by 71?

i Cannot be: anything but ע"ז, as that's the only sin where we distinguish between חיד/צבור

ii Must be: a שבט that went to זרה

1 Challenge: do we judge them as a group? This comports neither with יונתן ר' nor יאשיה ר' יונתן

(a) Challenge: ד' יאשיה an עיר הנדחת is only from 10-100 people

(b) Answer: ד' יונתן from 100-majority of the שבט (but not the רוב nor all of them)

2 Answer (ר' מתנה): case where the נשיא was accused of ע"ז,

(a) As per: אדא בר אבהה: 1 – גדול של דבריו come to ל' גדול

3 Alternative (עולא בשם ר"א): re: dividing land, follows original model in יהושע's era

(a) Challenge: then it should require lottery, אר"ת etc. – rather, confirms first answer

4 Alternative (רבינא): the שבט itself was accused of ע"ז

(a) even though they get the punishment of יחידים (סקילה), they're judged by הגדול and not 23 (יחידים)

(b) support: דרשה on v. 2 – only individuals are judged בשעריך (סנהדרין קטנה) and not entire שבט (71)

II Other judgments undertaken by הגדול ב"

a זקן ממרא source – נביא השקר – הזדה::הזדה

i Challenge: that is written in re: execution – which is undertaken by 23

b Rather (ר'): inferred via דבר::דבר from המראה 71

i Challenge: if so, why not infer via הזדה::הזדה that it only requires 23?

1 Answer: ר"ל only had a tradition of דבר::דבר, not הזדה::הזדה

III Analysis of next clause in משנה ה' כהן גדול is judged by 71

a Source: v. 1; meaning של גדול

i Note: others read it in light of v. 3 – דבר קשה=דבר גדול

1 Challenge: why write it twice?

2 Answer: once for the command (משה יתרו); once for the execution

3 Counter: if so, it should be consistent (גדול OR קשה both times)

ii Question (ר'): if כה"ג's ox killed and is to be executed – requires 23 as usual or 71 as if his owner (כה"ג) was to die?

1 Observation (אב"י): ר"א must hold it to be obvious that כה"ג's possessions don't require 71

(a) Even though: הגדול כל הדבר הגדול might have indicated otherwise

IV Analysis of next clause in משנה ה' king does not wage מלחמת רשות without consent of הגדול ב"

a Source: v. 4, alluding to מלך, מלחמה and מלחמה

i Challenge: perhaps the meaning is that סנהדרין (et al) must seek guidance from אורים ותומים

b Rather: tradition about דוד's going to war (vv. 5-8)

V Next clause – adding to עזרות requires 71

a Source: v. 9 – any modification to מקדש requires 71 (-71)

i Challenge (ר'בא): why not say same for כלים as per תעשו

ii Defense: v. 10 defines that only those כלים were sanctified by משיחה; in future, their use sanctifies them

1 Challenge: perhaps in future generations, they have the choice of משיחה or עבודה

2 Answer: v. 11 requires use for קידוש (אתם) needed to teach that in future, don't need both קידוש ומשיחה

VI Analysis of next clause – סנהדראות required to appoint ב"ד הגדול – as per משה

a ברייתא: v. 11 as source for appointment of judges and officers for each tribe and for each city (in א"י)

i ויהיה 1 person oversees them as per יהודה ר': תתן להם לשפוט...ושפטו – רשב"ג, תתן להם לשפוט